

اسامی شهداء واقعه کربلا؛ اصحاب و اهل بیت امام حسین (ع) به ترتیب تقدم در نبرد و شهادت

۱- عبدالله بن عمیر (زه) ۲- پسر سحر (علی) ۳- حُرَین یزید ریاحی. ۴- مصعب بن یزید ریاحی (برادر سحر)

۵- عمرو (غلام سحر) ۶- بربر بن خضیر ۷- وهب بن عبدالله بن حباب الکلبی (مادر او، قمری) از شب ازدواج تا کارزار

عائشوار، تنها ۱۷ روز بروهب بن عبدالله می گذشت. و دیگر به روایتی وهب نام: وهب بن وهب (نصرانی بود یا مادرش)

۸- زن وهب بن عبدالله، پس از شوهرش با گرز غلام شمر ذی الجوشن، شهید گشت و او اول زن شهید شده در صحرای کربلا است.

۹- عمرو بن خالد الأزدی (پدر) ۱۰- خالد بن عمرو (پسر) ۱۱- سعد بن خنظله نمیمی ۱۲- عمیر بن عبدالله مدجعی

۱۳- مسلم بن عوسجه (پدر) ۱۴- پسر مسلم (جوان) ۱۵- هلال بن نافع بجلی (جوانی هنوز ازدواج نکرده که با زن جوانش در صحرای

کربلا بود و بی ضاف شهید شد) ۱۶- نافع بن هلال بجلی

تا بدین جا جنگ تن به تن بود. آغاز جنگ همگانی. عمرو بن الحجاج از کنار فرات یومینه و شعر بن ذی الجوشن از جانب میسره

یوسپاه حسین بن علی (ع) حمل الکنند. حصین بن نمیر، با یاقصد تن کماندار اصحاب حسین (ع) را تیر باران کردند و شمر و عمرو

بن الحجاج هم با یارانشان حمله ور گردیدند. آتش زدن هیزمان پشت سپاه حسین (ع) بدون خندق به دستور عمر بن سعد. در طی

حمله گروهی از اصحاب امام حسین (ع) شهید شدند:

۱۷- نعیم بن صلان الانصاری ۱۸- عمران بن کعب بن حارث الانصاری ۱۹- خنظله بن عمرو الشیبی

۲۰- قاسط بن ظهیر ۲۱- کرش بن ظهیر ۲۲- کتانه بن عتیق

۲۳- عمرو بن ضیمة بن الضبی ۲۴- ضرقامه بن مالک ۲۵- عامر بن مسلم

۲۶- سیف بن مالک الثمیری ۲۷- عبدالله زحمن بن عبدالله الکبری الارحی ۲۸- مجمع بن عبدالله العابدی

۲۹- حیان بن الحارث السلمانی الأزدی ۳۰- عمرو الجنبلی ۳۱- حلاسی بن عمرو الراسی

۳۲- سوارین ابی عمیر الهفمی الهداتی ۳۳- ابی عماره بن ابی سلامة الدلایی ۳۴- نعمان بن عمرو الراسی

۳۵- زاهر بن عمر ۳۶- و غلام، عمرو بن الحکم الخزاسی ۳۷- جله بن علی الشیبی

۳۸- مسعود بن الحجاج ۳۹- و دیگر، پدرش، حجاج ۴۰- زهیر بن بشر الخشمی

۴۱- عمار بن حسان بن شرح الطائی ۴۲- عبدالله ابن عمیر ۴۳- اسلم بن کثیر الأزدی الاعرج

۴۴- زهیر بن سلیم الأزدی ۴۵- عبدالله بن یزید بن ثیث القیس ۴۶- و دیگر، عبدالله بن یزید بن ثیث القیس

۴۷- عبدالله بن عمرو عفراری

اینان در حمله گروهی شهید شدند. اینجمله سی تن بودند و ده تن از موالی حسین (ع) و دو تن از موالی امیر المؤمنین صلوات

الله علیه شهادت یافتند.

در خواست اقامه نماز پس از جنگ گروهی به خواست عمرو بن عبدالله الانصاری معروف به: ابو نعلمه صیداری.

۴۸- حیب بن مظهر (یا مظالم) حصین بن نمیر با نماز گزاردن امام حسین (ع) مخالف کرد و آنرا بر حق ندانست، بدین علت حیب بن مظهر با او و دیگران

مصادف داد و برین او زخم زد و به روایتی ۶۲ تن از کوفیان را کشت تا شهید شد.

اقامه نماز توسط سیدالشهداء امام حسین (ع). به فرمان امام حسین (ع) زهیر بن التین و سعید بن عبدالله، از پیش روی امام حسین

(ع) ایستادند تا ایشان فریضه نماز را به جای گذارند. پس امام حسین (ع) با یک نیمه اصحاب نماز خوف بگذاشت و نیم دیگر در حال

دفع دشمن بودند.

بعد از فراغت از نماز ، امام حسین (ع) اصحاب را بجهاد تحریض فرمودند. بانگ و شوفا در میان اهل حرم امام حسین (ع) و بیرون آمدن از خیمه ها و تشجیع یاران به حفظ و حراست از اهل حرم و یاری طلبیدن از مردمان. پیمان بستن مجدد یاران و اصحاب امام حسین (ع) با اهل حرم و بازگو نمودن شهادت طلایی آنان در راه حفظ اهل حرم .

۵۰- زهیر بن القین ۵۱- ابولمامه صدیقی ۵۲- حجاج بن مسروق جعفی ((مؤذن حسین (ع) بود ، رکابدار نیز گفته اند به روایتی : به اتفاق غلام خود ، ۱۵۰ نفر را کشتند . ۵۳- یحیی بن کثیر انصاری ۵۴- یحیی بن سلیم المازنی ۵۵- حنظله بن سعد شامی (او سپر زخم های می شد که به

سوی حسین (ع) می زدند . ۵۶- عبدالرحمن بن عبدالله الزینی ۵۷- عمرو بن قرظہ الانصاری ((او هم خود را سپر حسین (ع) می نمود.)) ۵۸- جون (غلام ایوب ز غفاری) عبدی سیاه که پس از ایذو غفاری به خدمت مولا علی (ع) در آمد و سپس امام حسن (ع) و در آخر به امام حسین (ع)

پیوست و در کربلا شهید شد (ره) روی و بوی و عاقبت او سفید شد. پس از ده روز که برای دفن اجساد آمدند، بوی مشک از جسد او ساطع می گشت . ۵۹- عمرو بن خالد صدیقی ۶۰- سوید بن عمرو بن ابی المطاع . پس از زخم بسیار به میان کشتگان افتاد . زنده بود تا خیر شهادت امام حسین (ع)

را شنید ، پس کاردی را که در چکمه داشت بیرون کشید و لختی با آن جهاد کرد تا شهید شد. ۶۱- قره آبن ابن قره الغفاری ۶۲- مالک بن انس المالکی ((به یک روایت نام او : انس بن حارث الکاهلی است)) ۶۳- عمرو بن مطاع الجعفی ۶۴- جوانی پدر کشته به دست کوفیان که با فرمان مادر و اذن امام حسین (ع) شهید شد مادر هم پس از شهادت فرزند

با عمودخیمه به سپاهیان کوفه حمله ورشد و در نفر را کشت ولی به دستور امام حسین (ع) مراجعت کرد. ۶۵- جناده بن هارث الانصاری ۶۶- عمرو بن جناده ۶۷- عیسی بن شیب شاکری ۶۸- شوذب مولی شاکر (غلام عیسی)

۶۹- عبدالله غفاری (برادران) ((پسرهای عروه بن حراق ، از قبیله غفاری)) ۷۰- عبدالرحمن غفاری (۲ برادر) ۷۱- غلام ترکی ، غلام را سید الشهداء (ع) ایتباع نموده بود و بر فرزند خود زین العابدین (ع) همه فرموده بود . چون خواست رزم دهد ، از حسین (ع) اجازه خواست ایشان رخصت دادن جهاد

را به امام سجاده (ع) حواله فرمودند امام سجاده با وجود بیماری از خیمه، بر جهاد او می نگریست . چون از اسب به زیر افتاد امام حسین (ع) سریعاً به بالای سر او شتافت و سراو را در دامان گرفت و گریست. غلام لحظه ای چشم گشود و چون امام حسین (ع) را بدید لبخندی زد و تسمی بر امام کرد و شهید شد.

۷۲- یزید بن زیاد بن شعث ۷۳- ابو عمرو نهلتی (خشمی) ۷۴- زید بن مهاجر، که ابوالثنا کتیب داشت ۷۵- سیف بن ابی الحارث بن سریع ((ایشان را ، بنو جلیب ، گفتند.)) ۷۶- مالک بن عبدالله بن سریع

تعدادی دیگر از شهداء لشکریان امام حسین (ع) که افزون بر رقم ۷۲ می باشد و نام آنان را فاضل مجطسی (ره) یاد کرده است . پنج تن از اسامی فوق هم افزون می باشند مانند علی پسر حر و مصعب برادر حر و پسر مسلم بن عوسجه و یحیی بن کثیر و پنجم :

عبدالرحمن بن عروه ، نام این پنج تن در بحر الاتوار نیامده است.

۷۷- زیاد مصاهر الکندی ۷۸- ابراهیم بن الحسین ۷۹- علی بن مظاهر الاسدی ۸۰- المعلی بن العلی (معلی بن علی)

۸۱- طرماح بن عدی ۸۲- محمد بن مطاع ۸۳- جابر بن عروه غفاری (مردی سالخورده و پارسا بود و در غزوه بدر و دیگر غزوات ملازمت خدمت حضرت محمد (ص) را داشت و عصابه ای (دستمالی) برپیشانی بسته بود که جلو آبروهای او فرو نیفتند و چشم او را از دیدار باز ندارد . ۸۴- مالک بن دارد ۸۵- عبدالرحمن بن الکتیری (دو برادر) ۸۶- (برادر دیگر) بن الکتیری ۸۷- مالک بن اوس المالکی

۸۸- انس بن معقل الاحبسی

اسامی دیگر شهدای صحرای کربلا که ذکر آنان در کتب دیگر علماً نیامده است :

۸۹- سلیمان مولی حسین (ع) ۹۰- قارب مولی حسین (ع) ۹۱- منجج مولی حسین (ع) ۹۲- سعید بن بشر بن عمر الحضرمی ۹۳- یزید بن حصین الهمدانی المشرقی القاری ۹۴- عمر بن العکب الانصاری ۹۵- عبدالله ابن عمیر الکنبی ۹۶- انس بن کاهل الاسدی ۹۷- شیب بن عبدالله النهلتی ۹۸- حجاج بن زید السعدی ۹۹- حوی بن مالک الضبعی ۱۰۰- یزید بن لیت القیسی ۱۰۱- تعب بن عمرو العسیری ۱۰۲- سالم مولی عامر بن مسلم ۱۰۳- یزید بن معقل الجعفی ۱۰۴- جنوب بن حجر الخولانی ۱۰۵- سعید مولی عمر بن خالد الصیدوی ۱۰۶- سالم مولی بنی المدینه اللکلی ۱۰۷- قاسم بن حبیب الازدی ۱۰۸- عمر بن جناب الحضری ۱۰۹- شیب بن هارث بن سریع

اسامی و القاب و کنیه بنی هاشم که در واقعه کربلا شهید شدند

چون از اصحاب کسی زنده نماند که بمداخلت و منازعت اعدا بیرون شود ، حسین (ع) بنی هاشم را رخصت فرمود که بمصاف مکاوحث و میدان منااحتت بیرون شدند . پس فرزندان امیرالمومنین علی(ع) و پسرهای حسن بن علی و حسین بن علی علیهم السلام و اولاد جعفر و عقیل و مسلم رضوان الله علیهم فراهم آمدند و یکدیگر را وداع گفتند و رزم را تصمیم عزم دادند .
 ۱۱۰- اول کس ، عبدالله بن مسلم بن عقیل بن ایطالب بود . ابوالفرج گوید : مادر عبدالله بن مسلم ، رقیه دختر علی بن ایطالب (ع) بود .
 ۱۱۱- محمد بن مسلم بن عقیل (برادر دیگر) (از پسران مسلم ، این محمد الاکبر است)

شهادت هفت تن از اولاد عقیل :

۱۱۲- اول کس : جعفر بن عقیل	۱۱۳- دوم کس : عبدالرحمن بن عقیل	۱۱۴- سوم کس : عبدالله بن عقیل بن ابی طالب
(او عبدالله اصغر است و مادرش ام ولد است)	۱۱۵- چهارم کس : عبدالله اکبر	۱۱۶- پنجم کس : موسی بن عقیل
۱۱۷- عون (ششمین پسران)	۱۱۸- هفتمین پسر عقیل : علی بن عقیل	۱۱۹- محمد بن ابی سعید بن عقیل (احوال)
۱۲۰- جعفر بن محمد بن عقیل	۱۲۱- احمد بن محمد بن عقیل	

شهادت فرزندان بانو زینب کبری (س) و همسر ایشان عبدالله بن جعفر (پسر جعفر طیار)

۱۲۲- محمد بن عبدالله بن جعفر
 ۱۲۳- عون بن عبدالله بن جعفر
 ۱۲۴- سعید الله بن عبدالله بن جعفر

در باب شماره اولاد امام حسن (ع) و حضور آنان در واقعه کربلا اختلاف است .

فرزندان ذکور امام حسن (ع) که در واقعه کربلا حضور داشتند و شهید نشدند :

۱- حسن مثنی (شهید نشد) : او در کربلا پیکار کرد و چون از رزم باز ماند و در میان کشتگان افتاد ، هنوز نیمه جانی داشت و هنگامی که سر از پیکر کشتگان جدا می کردند به شفاعت اسماء بن خارجة بن ... از عیبدالله بن زیاد ، رخصت یافت که او را نکشند و او را بکوفه آورد و مداوا کرد تا صحت یافت و از آنجا روانه مدینه شد . حسن مثنی (دختر امام حسین (ع) فاطمه را به قبالة نکاح خود داشت .)
 ۲- عمر بن حسن (ع) و او صغیر بود و در میان اهل بیت میزیست . اهل بیت او را بنام بردند . رزم نکرد . صغیر بود و حتی بعد از واقعه کربلا ، مکلف نشده بود .

از فرزندان امام حسن (ع) که در کربلا شهید شدند ، پنج تن می بودند :

۱۲۵- (۳) قاسم بن حسن (ع) ، کودکی نزدیک به سن بلوغ بود
 ۱۲۶- (۴) عبدالله اکبر بن حسن (ع) ، (عبدالله به سن ، از حضرت قاسم افزون بود ، لیکن در نبرد و شهید شدن در راه دین و حضرت سیدالشهداء (ع) ، قاسم به عبدالله تقدم جست .)
 ۱۲۷- (۵) ابوبکر بن حسن (ع) (عبدالله اکبر) .
 ۱۲۸- (۶) لوط بن یحیی احمد بن حسن (ع) ، سنین عمر او ، از شانزده افزون نبود
 ۱۲۹- (۷) عبدالله اصغر بن حسن (ع)

فرزندان حیدر کرار ، امیر المومنین علی (ع) . دیگر برادران امام حسین (ع) از زنانی به جزء حضرت فاطمه (س)

۱۳۰- عبدالله الاصغر (کنیت او : ابوبکر است)
 ۱۳۱- عمر بن علی (ع)

فرزندان علی (ع) از ام البنین ، چهار پسر :

۱۳۲- عبدالله الاکبر (مکنی یا بومحمد) . در آن هنگام نوزده ساله بود و فرزند نداشت . به دستور برادر ، حضرت عباس ، از میان برادر ابتدا به نبرد برخاست .
 ۱۳۳- جعفر الاکبر بن علی (ع) (مکنی یا بی عبدالله) .
 ۱۳۴- عثمان الاکبر بن علی (ع) ، (مکنی یا بو عمر) بیست و یکساله بود و فرزند نداشت .)

از دیگر فرزندان امیرالمومنین علی (ع) از دیگر زنان :

۱۳۵- محمد الاصغر بن علی (ع) مادر محمد الاصغر ، ام ولد است .
 ۱۳۶- عون بن علی (ع)

۱۳۷- عباس الاصغر (در شب عاشورا به طلب آب آمده بود و شهید شده بود)

شهادت حضرت ابوالفضل عباس (ع)

۱۲۸- **عباس بن علی** (علیه السلام) عباس الاکبر (کُبَیْت مبارکش ابوالفضل) ملقب به سقا (بوقریه) صاحب و دارنده مشکند او اکبر اولاد ام البنین است و از پسرهای امیر المؤمنین، پسر چهارم است. بعد از حسین (ع) و محمد بن حنفیه متولد شد. چنان زیا بود که عرب او را، قمرین هاشم می گفتند. چنانجا جسم و بلند بالا بود، که پاهای مبارکش از دوسوی اسب به زمین کشیده می شد.

چون هیچکس از اولاد امیر المؤمنین علی (ع) جزه عباس و سید الشهداء زنده نمانده بود، حضرت ابوالفضل عباس (ع) از حضور امام حسین (ع) رغبت و مبارزت خواست، امام حسین (ع) سخت بگریست و او را صاحب لوی (پرچمدار) خود خواند و از او خواست تا لشکریان کوفه را اندر ز دهد و نصیحت کند تا شاید برای تشنگی کودکان و اهل حرم، آبی فراهم آورند. حضرت عباس، رو به لشکریان کرد و اندرز دادشان قایده ای نیست. به حضور امام شتافت و پس از کسب رخصت مشکلی برداشت و آهنگ رزم داد. ندای (اللحش العطش، کودکان بلند بود). حضرت عباس (ع) در هنگام شهادت ۲۴ ساله بود. ام البنین مادر عباس (ع) در بیرون مدینه پس از مرگ سید الشهداء و شهادت چهار پسرش در بقیع معتکف شد و چنان می گریست که حتی مروان بن الحکم از دیدن او به سختی می گریست.

شهادت فرزندان امام حسین (ع)

۱۲۹- **علی اکبر بن حسین** (ع) (بُکَیْت، ابوالحسن) جوانی بود هجده ساله، و به سیمای پیامبر اکرم (ص) بود.

۱۳۰- **عبدالله بن حسین** (ع) کودک و طفلی بود که بعد از شهادت علی اکبر (ع) بی خوده از حرم حرم امام حسین (ع) بیرون چست و بدمست کوفیان شهید شد.

شهادت سید الشهداء حسین بن علی (علیه السلام)

چون دیگر در سپاه هیچ کس نمانده بود که بررسی تواند شد و یا رزم توانست کرد، حسین (ع) آهنگ میدان کرد ندای هل من ... به ۳ جمله در داد و از مردمان به سه بار یار و یابوری کننده در خواست کرد. حضرت زین العابدین (ع) به بارش برخاست. با وجود بیماری و لرزنی، ام کلثوم او را باز داشت. امام حسین (ع) از ام کلثوم خواست که جلوی ایشان را بگیرند تا نسل امامت با بر جا بماند. امام حسین (ع) سپس با اهل بیت وداع کرد و ندا داد یا سکیته، یا فاطمه، یا زینب، یا ام کلثوم علیکی منی السلام و یا سکیته (که امیته نام اصلی او است) و مادر او زباب است وداعی سخت کرد.

۱۳۱- **علی اصغر بن حسین** (ع) : امام حسین فرزند شیرخواره خود، علی اصغر (ع) را طلید و به نزد سپاه کوفیان برد، تا او را سیراب کنند، سرمله بن کامل آسدی، تیری به سوی علی اصغر (ع) روانه کرد که گلولی مبارکش را شکافت و او را شهید کرد. امام حسین (ع) بر او نماز گذاشت و به دست خویش او را دفن کرد.

امام حسین (ع) رو به سپاه ابن سعد آورد و سه راه بازگشت به مدینه، سیراب کردن اهل حرم و مبارزه تن به تن را به او پیشنهاد کرد، ابن سعد ملعون، راه سوم را اعلی دست. پس امام حسین (ع) رهسپار کارزار و شهادت شد.

۱۳۲- یکمصدو جهل و دو. شهادت حضرت سید الشهداء (ع) الحسین ابن علی بن ابیطالب علیهم السلام

و این واقعه هائله دو روز جمعه دو سال شصتم هجری واقع شد

مکتشف باد که آنچه این بنده بی بضاعت باستفرا و استیجاب رنج برد و اختیار نمود آنست که : حسین (علیه السلام) را چهار پسر بود : علی اکبر شهید و علی اوسط هو الامام و علی اصغر و عبدالله . سه تن از ایشان در بوم تلف شهید شدند بشرحی که مرقوم افتاد، امام زین العابدین زنده ماند و نسل حسین از وی باقی است و آن حضرت را دو دختر افزون نبود : نخستین فاطمه و آند دیگر سکیته.

ناسخ التواریخ، جلد دوم، تالیف میرزا محمد تقی سپهر، طالب ثراه، دوره چهار جلدی، ناشر کتابخانه اسلامیة

جمعه : اول، محرم الحرام، ۱۴۳۴، هجری قمری

برابر با، ۲۶، آبان ماه، ۱۳۹۱، هجری شمسی

کتابخانه مارلیک

حسین عمادی آشتیانی